

PS. ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Nordisk selskap for medisinsk humor

Humor er en viktig del av den medisinske hverdag som har betydning både for pasientenes og legenes helse. Nå organiseres arbeidet omkring medisinsk humor i Norden. Nordisk selskap for medisinsk humor vil bli formelt etablert i januar 1999.

– Humor er egentlig en alvorlig sak, sa islendingen Bjarni Jonasson, da leger fra Danmark, Island og Norge møttes i Oslo 5. og 6. juni for å planlegge etableringen av Nordisk selskap for medisinsk humor. Bjarni Jonasson kunne fortelle at han selv hadde opplevd humorens betydning i forebygging av utbrenthet.

Nils Carl Lønberg, som er kommunelege på Harøy utenfor Molde, og Stein Tyrdal, som er ortoped på Ullevål sykehus, hadde på forhånd kartlagt interessen for en tverrfaglig og fellesnordisk forening for medisinsk humor. Flere titalls leger fra de nordiske land hadde sagt seg interessert, og de ni legene som møttes i Oslo, ble enige om å arrangere et formelt stiftelsesmøte i København i midten av januar 1999. Her blir leger og medisinske studenter fra Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige invitert til å delta, og håpet er å kunne arrangere en nordisk kongress om emnet i løpet av et par år.

Humor henger nøye sammen med kultur og språk, og de nordiske land har så mye felles på dette området at et samarbeid vil være naturlig. Mens en dansk gruppe forbereder selve stiftelsesmøtet, vil en norsk gruppe utarbeide forslag til vedtekter for selskapet.

Hva er medisinsk humor?

– Smilet er som kjent den korteste vei mellom to mennesker, sa Ole Riis Knudsen fra Danmark.

Det var bred enighet om humorens viktige plass i den medisinske verden. Men det var også enighet om at humor er et begrep det er vanskelig å definere.

– Humor er en kommunikasjonsform, sa Åsa Rytter Evensen. Medisinske vitser skal ikke være hovedsaken. Vi må bruke humor til å oppmuntre oss selv og våre pasienter, sa hun. Humor har betydning både for pasientene og legene.

– Humor avspeiler menneskelig varme. Humor kan brukes til å trøste, sa Nils Carl Lønberg?

– Kan man egentlig ha humor uten å være vennlig, spurte Ole Helmig fra Danmark, som mente at det motsatte av humor må være uvennlighet.

Selv om stemningen var munter og de gode historier satt løst, var det de mer prinsipielle sider ved humor i medisinsk sammenheng som ble drøftet.

Et søk i litteraturløst Medline viser at 1 104 artikler er indeksert på

stikkordet humor de siste ti årene. Humor reduserer stress, konflikter, smerte og engstelse. Humor stimulerer IgA-produksjonen og humor er brukt som depresjonsbehandling.

Humor kan brukes i helseopplysning og pasientbehandling, og det kan være et redskap til selvforståelse og utbrenningsprofylakse blant legene. Det var bred enighet om behovet for mer innsikt i humorens medisinske betydning. Humor er et sterkt virkemiddel, ble det sagt, og kan derfor også misbrukes.

I en lederartikkel i Tidsskrift for Den norske lægeforsening i fjor ble det anbefalt «å legge forhold til rette for at jovial munterhet blir en mer naturlig del av hverdagen», og at helsevesenet organiseres slik at personellet får «økt bevissthet om å gripe humoren som kommunikasjonsform» (1).

Læger på tvers

I et og et halvt år har Stein Tyrdal redigert en egen humorspalte i Tidsskriftet. Kolleger inviteres til å dele sine humoristiske erfaringer med andre, og stofftilgangen er god og økende.

– Det dukker opp en humoristisk tornado bak ethvert sykehus, i hvert fall i Nord-Norge, sier Stein Tyrdal. Og humor er jo adjuvans til all medisinsk behandling, fortsetter han.

På spørsmål om alle innkomne bidrag er publiserbare opplyser han at bare ett bidrag hittil har hatt en karakter som gjør det uegnet for offentliggjøring. Stort sett er historiene både gode og velegnet, sier han. I tillegg til å ta hånd om de spontane innleggene har han nå også startet en stafett der kolleger utfordrer hverandre til å bidra til spalten.

Magne Nylenna

Tidsskrift for

Den norske lægeforsening

Referens

1. Svebak S. Forlenger en god latter livet? Tidsskr Nor Lægeforsen 1997; 117: 4360-1.

FOTO: MAGNE NYLENNA

Stein Tyrdal og Nils Carl Lønberg har tatt initiativ til å danne Nordisk forening for medisinsk humor.